

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponenta práce

Diplomantka: Bc. Iva Peterková

Název práce: Sklon k rozpočtovým deficitům : analýza vlivu politického cyklu na výdaje státního rozpočtu

Autor posudku: PhDr. Vilém Novotný

Předložená diplomová práce Ivy Peterkové se zabývá vlivem volebního cyklu na veřejné finance České republiky, resp. na státní rozpočet. Toto téma je možné s ohledem na dlouhodobou snahu o „reformu“ českých veřejných financí, strašení české veřejnosti nadměrným zadlužením a na dominanci neoliberalního ekonomického diskursu, který vychází teorie racionální či veřejné volby, považovat za aktuální a důležité. Diskuze o vlivu politických faktorů na veřejné finance totiž také otevírá relativně složitou otázku, zda některá rozhodnutí v oblasti veřejných politik mohou být skutečně nepolitická a do jaké míry může opravdu politika ve smyslu politics ovlivňovat veřejné politiky.

Diplomová práce je rozvržena na teoretickou část (cíle, teoretická východiska a metody) a část analytickou (vymezení problému a vliv politické proměnné na veřejné finance). Toto rozdělení práce je vcelku logické a odpovídá požadavkům na diplomovou práci. Určitým nestandardem je oddělení cílů od položených otázek, které se objevují až v analytické části (až od s. 66). Představená teoretická východiska poněkud postrádají jasnější propojení zvolených témat. Diplomantka by také mohla věnovat menší prostor popisu zvoleného problému v první analytické části, protože to se zdá po relativně podrobném představení teoretických východisek poněkud nadbytečné. V pojetí práce bych uvítal větší prostor věnovaný programatice parlamentních politických stran a vlivu jednotlivých ministrů na rozhodování o státním rozpočtu.

Formulování problému vlivu politiky na státní rozpočet, resp. na rostoucí veřejný dluh, je věnováno, jak již bylo řečeno, až možná příliš prostoru (Analytická část I.), což na jednu stranu přináší jeho relativně široké zpracování, nicméně představení dimenzionální analýzy (kap. 6.1) je často schematické a poněkud mělké. Samotný rozsah první analytické části a použité přístupy spíše vznášejí otázku, do jaké míry jsou studující schopni odlišit mezi seminární prací kurzu o metodách analýzy veřejných politik a diplomovou prací. Vytyčené cíle jsou v souladu s vymezeným problémem a zaměřením práce. Cíle se týkají identifikace základních faktorů ovlivňujících rozhodování zvolených politických reprezentantů o výši salda státního rozpočtu a provedení analýzy vlivu politického cyklu na objem a strukturu. Jak již bylo řečeno, výzkumné otázky jsou položeny až relativně pozdě (s. 66 a dále), nicméně jsou formulovány v souladu s cíly a záměrem práce, i když by jim prospělo jasnější uspořádání.

Metodologická úroveň představuje zřejmě nejslabší místo práce. Není poněkud zřejmé vymezení ontologické a epistemologické pozice autorky. Především však postrádám empirické otestování teoretických předpokladů o vztahu politického cyklu a salda státního rozpočtu. Jakkoli obsáhlé a pečlivé představení podstatných statistických údajů a jejich základní porovnání nemůže dodat práci takovou váhu, jakou by mělo otestování prostřednictvím regresní analýzy sledovaných proměnných. To, že diplomantka zařazuje provedení této analýzy až do závěrečných doporučení, poněkud zavání zbytečným alibismem. Kdyby byla tato statistická operace provedena, tak by přínos práce byl daleko větší. Je to i škoda s ohledem na jistě nemalou vynaloženou námahu a pečlivost při zpracování práce.

Tyto metodické nedostatky také poněkud omezují jak vypovídací hodnotu interpretace výsledků a jejich kvalitu, tak využitelnost práce pro teorii a praxi. Práce je jinak napsána vcelku jasně a výstižně s využitím dostatečné pramenné základny a bez výraznějších prohřešků proti formálním požadavkům na formu práce

(největším je snad to, že diplomantka neuvádí přímé citace kurzívou).

Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji známkou „velmi dobře“.

Otázky k obhajobě:

Je možné skloubit veřejný zájem a teorii racionální volby, zejména z metodologického pohledu?
Může být ze své podstaty nějaká veřejná politika „nepolitická“?

Datum: 11. června 2011

Podpis:

PhDr. Vilém Novotný